

Zuřivec

Inspirace: Zkušenosti s využitím filmu Zuřivec

Mgr. Tomáš Repka

Dokument byl vytvořen v rámci projektu Úřadu vlády ČR „Posilování kapacit a metodologická podpora v prevenci domácího a genderově podmíněného násilí“. Projekt je spolufinancován z Norských fondů.

Tomáš Repka

Psycholog, psychoterapeut a lektor působící v Brně

S norským filmem *Zuřivec* mám zkušenost v individuální práci s klienty dopouštějícími se násilí v blízkých vztazích; na preventivních programech pro středoškoláky a při školení odborníků.

Obsah:

- 1. Zkušenosti při využití filmu pro školení odborníků a odbornic o násilí v blízkých vztazích**
- 2. Zkušenosti s využitím filmu v terapii a zpětná vazba od klientů, kteří se dopouštějí násilí v blízkých vztazích**
- 3. Doporučení při využití *Zuřivce* v rámci prevence na středních školách**

1. Zkušenosti při využití filmu pro školení odborníků a odbornic o násilí v blízkých vztazích

- Moje zkušenost je, že film působí i u odborníků a odbornic silné emoce. Je důležité si vymezit na projekci a následnou diskusi dostatek času.
- Film poskytuje možnost zreflektovat osobní zkušenosti s násilím, hodnoty a postoje k násilí a dává možnost násilí definovat.
- Velmi funkční se mně jeví práce se zažíváním pocitů a myšlenek jednotlivých aktérů filmu, opakovaně se na školení odborníků a odbornic setkávám se sdíleným vztekem na matku, která ve filmu nedostatečně opečuje své dítě. Film otevírá téma rodičovských kompetencí, následků násilí pro celou rodinu, téma zodpovědnosti a možností práce s násilím.
- Při vícenásobném zhlédnutí filmu si odborníci a odbornice často všímají nových poznatků a poselství filmu, které při první projekci nevnímali.
- Film ukazuje všechny perspektivy násilí. Ukazuje, že není možné při spolupráci nebo v terapii mít za cíl hledat pravdu a také jak může být náročné s násilím pracovat a spolupracovat napříč institucemi.
- Odborníci a odbornice mnohdy vnímají roli krále jako autority a zároveň podotýkají, že taková postava zatím v Česku chybí.

2. Zkušenosti s využitím filmu v terapii a zpětná vazba od klientů, kteří se dopouštějí násilí v blízkých vztazích

- Dobré zkušenosti s českou dabovanou verzí filmu, klient se zaměřuje na děj a svoje pocity.
- Před využitím filmu v terapii je důležité mít s klientem navázanou terapeutickou alianci, aby měl klient či klientka ve mne důvěru. I když ještě nemusí mít náhled na své chování, je třeba, aby vnímal/a, že ho/ji neodsuzuji jako člověka (i když odsuzuji jeho násilné chování). Je potřeba, aby vnímal/a, že mu/jí jako terapeut naslouchám, a můžeme spolu pracovat na zastavení násilí. Klient/ka pak lépe přijímá i poselství filmu a jeho/její ochota nad filmem diskutovat je větší.
- Na filmu si cením dobře vykresleného latentního násilí, které je pro klienty/ky mnohdy těžko uchopitelné. Film pomáhá klientům/kám dopouštějícím se násilí ukázat, že i když se zrovna v rodině „nic neděje“, neznamená to, že se tam mají všichni dobře a že rodina nezažívá strach.
- S pomocí filmu můžeme pracovat na převzetí odpovědnosti – využívám scénu z dětského pokoje, kdy dítě vyjadřuje pocity viny za situaci v rodině a ukazují, že sejmutí viny z dítěte je odpovědností klienta.

2. Zkušenosti s využitím filmu v terapii a zpětná vazba od klientů, kteří se dopouštějí násilí v blízkých vztazích

- Film otvírá možnost práce s empatií a mentalizací. Je možné s klientem/kou reflektovat perspektivu všech členů rodiny. Například klást otázku: O co se snaží matka ve filmu, proč chce udělat vše proto, aby se měl otec dobře, a čím je odpovědnost, jak se otec ve filmu cítí? Otázka směřuje k většímu náhledu a pomáhá převzít odpovědnost.
- Reflexe role krále. Jak vnímá klient/ka krále a jiné authority. Možnost rozhovoru o roli a autoritě terapeuta a spolupráce s dalšími autoritami
- Využití scény, kdy dítě navštěvuje otce a otec chce jít za matkou: možnost otevírání tématu zaměření se na sebe a na vztah s dítětem.
- Většina klientů, kteří se dopouštějí násilí, má zkušenost s násilím, zneužíváním nebo zanedbáváním z dětství. V rámci využití filmu klienti/ky často poprvé popisují své zážitky z dětství, identifikují se s Bójem a je možné pracovat na tématu empatie sama se sebou, s dítětem a na vztahu se svým dítětem. Je možné film využít k práci na reparaci po násilí a přebírání odpovědnosti. Otevírá také možnost zpracovávání traumat.

3. Doporučení při využití Zuřivce v rámci prevence na středních školách

- Doporučuji, aby prevenci vedli dva kolegové/kolegyně.
- Před filmem je důležité ošetřit pravidla, jako například pravidlo mlčenlivosti - nevynášení sdílených pocitů, myšlenek, osobních zkušeností s tématem po prevenci.
- Dát možnost odejít v průběhu promítání i při následné diskuzi a nabídnout, že jeden z terapeutů za dítětem po prevenci přijde.
- Vymezit dostatečný čas na konci školení. Mám zkušenost, že za námi děti přišly, až už v místnosti nebyli spolužáci.
- Nabídnout možnou podporu do budoucna - kontakt, letáček.
- Mít domluvenou spolupráci s metodikem prevence, školním psychologem anebo institucemi, které pracují s domácím násilím.